

Föreningen RV

SOMMARBULLETTINEN 2012

Föreningen Riksidrottens Vänner, RV

§1. Föreningen RV, stiftad den 25 november 1916, har till ändamål att verka för gott kamratskap mellan nuvarande och tidigare svenska idrottsledare. Föreningen må utdela stipendier till särskilt förtjänta svenska idrottsledare och aktiva, samt efter styrelsens värdering utöva viss hjälpverksamhet.

§4. Föreningens angelägenheter handhas av en på årsmötet varje år utsedd styrelse, bestående av ordförande, v. ordförande, sekreterare, skattmästare, klubbmästare och stipendieansvarig.

RV:s nuvarande styrelse

Kerstin Rosén	Murkelvägen 10	192 51 Sollentuna	
Tel. bost. 08-768 85 45	mobil 070-8870435	e-post: kerstinrsn@gmail.com	
Anders Lundin	Larsbergsvägen 44	181 39 Lidingö	
Tel. bost. 08-767 44 94	mobil 070-5296110	e-post: anderslu@comhem.se	
Annika Sylvén	Flintvägen 10	175 68 Järfälla	
Tel. bost. 08-89 19 34	mobil 070- 3977913	e-post: ecojumentor@telia.com	
Stig Hedlund	Stummelbo 1	742 94 Östhammar	
Tel. bost. 0173-511 44	mobil 070-3445014	e-post: stigge.uckero@gmail.com	
Nils-Rune Nilsson	Stenbitsvägen 11	181 31 Lidingö	
Tel. bost. 08-731 93 59	mobil 070-8156640	e-post: nilsrune.nilsson@boson.rf.se	
Torsten Friberg	Tjurgränd 28	175 45 Järfälla	
Tel. bost. 08-58012072	mobil 0733-726211	e-post: torsten.friberg@iogt.se	
Hedersordf.	Gösta Gärdin	Kronsväg 2	565 31 Mullsjö
Hedersled.	Lennart Jonsson	Lerkärslgatan 13	723 51 Västerås
Hedersled.	Bertil Sjöstrand	Jungfrudansen 50	171 51 Solna

Föreningen RV:s plusgironummer: 15 44 80-8

Vår, sommar, kamratskap och träffar i RV

Vårsolen lyser, hägg och syren blommar, koltrasten sjunger – allt detta när jag skriver dessa rader. När du läser dem har flera av oss varit med om festen på Stadion den 9 juni. Roligt att så många hörsammade den inbjudan och den möjligheten vi i RV fick.

Du har väl läst om Solskensveckan och Solskensolympiaden på vår hemsida – www.riksidrottensvanner.se. Där presenteras även RV-profiler som du kanske inte haft kontakt med på ett tag men som du nu kan läsa mera om – vad de gör och tänker och tycker.

På hemsidan kan du också debattera olika saker. En debatt vi hoppas på är att få dina synpunkter på tidpunkt för årsmötet. Styrelsen vill pröva tanken att förlägga årsmötet på en lördag i stället för traditionsenligt en torsdag kväll.

Varför? Vi tror att flera av våra medlemmar runt om i landet får bättre förutsättningar att delta i årsmötet.

Fördelar? Vi kan göra en intressant årsmötesdag/-halvdag där föreläsningar och diskussioner varvas med förhandlingar och stipendieutdelning och då vi också avsätter tid för möten med spännande ledare och aktiva i kamratlig samvaro.

Nackdelar? Skriv några rader och berätta vad du tycker. Det gör du antingen genom att skriva ett svar direkt på hemsidan eller skicka dina synpunkter till info@riksidrottensvanner.se (eller posta till mig).

Roligt att så många av er skickat in era e-postadresser! Tack för det. Skulle du ha missat det är det bara att skicka ett mail till Lennart Jonsson, lennart33@tele2.se, så har vi även din e-postadress. Under året kommer vi att sammanställa en ny matrikel med post- och e-postadresser.

Längre fram i denna Sommarbulletin – liksom på hemsidan – berättar vi om vårt nordiska samarbete. Jag vill redan här påannonsera att den **16–18 augusti 2013** är Sverige och **Göteborg** värd för nästa nordiska idrottsledarveteranmöte.

Våra vänner i Göteborg har tillsammans med oss i styrelsen påbörjat planeringen för ett intressant och gemytligt veckoslut i idrottsvänliga Göteborg, staden med sin särskilda charm och humor. Boka datumet!

Till sist vill jag önska oss alla en härlig och vacker sommar!

Kerstin Rosén

*Havstruten och skepparen, styr sin väg.
Under honom är vattnet.
Nu slumrar ännu världen som en
mångfärgad sten i vattnet.
Outtydda dag. Dagar –
som aztekernas skrivtecken.
(ur Morgon och infart)*

Thomas Tranströmer

Nordiskt ordförandemöte 19–20 april i Stockholm

Det nordiska samarbetet inom idrotten har en lång tradition och det har och har haft stor betydelse genom åren. Utöver spännande tävlingar inom ett flertal idrotter genomförs också möten med ledare, tränare m.fl.

Riksidrottens Vänner och våra motsvarande syskonorganisationer i Finland, Norge och Danmark träffas numera vartannat år. Ojämna år är det medlemmarna som får möjlighet att träffas under den Nordiska Idrottsledarveteranträffen, senast på Bornholm i juni 2011, och nästa gång står Sverige som värd för mötet som blir den 16–18 augusti 2013 i Göteborg. Planeringen har börjat för ett gemytligt och intressant möte idrottsvänner emellan i Norden!

Jämna år träffas ordförande och ytterligare någon person i styrelserna för att uppdatera varandra om vad som händer inom idrotten i stort i respektive land och i våra föreningar.

I år ägde mötet som vanligt rum i Stockholm och utöver bra diskussioner och överläggningar guidade oss Kalle Örsan, Riksidrottsmuseet, runt på Stadion och i Riksidrottsmuseet och berättade sakkunnigt och inspirerande om 100-årsfirandet av Solskensolympiaden 1912.

Några av deltagarna vid den nordiska ordförandekonferensen i april 2012.

Foto: Anders Lundin.

Vi har mycket som är gemensamt i våra föreningar men också en hel del att lära av varandra. I Sverige har vi förmånen att förvalta och dela ut ett större antal stipendier samt att vi nu har en aktiv hemsida som ett led i att kunna informera om RV och också öka kontakten mellan oss medlemmar. I Norge har man varje månad välbesökta träffar med en inledande intressant föreläsning, efterföljande diskussion och lite fika. I alla de tre andra länderna genomför man minst en resa varje år på ett par dagar då man besöker en intressant idrotts-/historisk plats och umgås.

Deltagare från Norge var Hans B Skaset och Per Wright (ordförande och vice ordförande), från Danmark Mogens Jung (ordförande) och från Finland Kerstin Ehnholm (ordförande) och Stig Kewin (syrelsen).

Så blir vädret sommaren 2012

Kära RV-systrar och bröder!

I många år har jag försökt förutsäga sommarvädret och resultatet av mina spådomar baserade på solfläckarna får ni själva bedöma. Det tycks emellertid som om stora kastningar i de långsiktiga väderförutsägelserna blir allt vanligare. Det har historiskt satts i samband med stora annalkande klimatförändringar. Inte att förväxla med den intensiva diskussion som dagligen förs om koldioxidens temperaturförhöjande effekt på jordklotet. (Läs bil- och flygavgasernas inverkan på klimatet.) Inför sommaren 2012 har vi – förhoppningsvis – inte att se fram emot några helt oväntade händelser – typ vulkanutbrott på Island. Mina väderprognoser, som inte skapat så mycket bekymmer, har plötsligt blivit mycket osäkrare. Det finns nämligen vissa observationer som tyder på att solfläcksrytmen har ändrats. Ingen vet ännu svaret på denna viktiga faktor.

Vädret, och i synnerhet sommarvädret, synes betyda oerhört mycket för oss som lever och verkar i Norden med de korta bistra höst- och de hårda och ofta kalla vinterdagarna. Numera finns det ett antal vädersajter: SMHI, den norska Yr, Klart.se, The Weather Channel, Storm Geo m.fl., där vädret kan följas. Den för den intresserade bekymmersamma konsekvensen är att de olika vädersajterna ganska ofta ger mycket olikartade prognoser. Om det är detta förhållande som gör oss så intresserade av vädret vill jag låta vara osagt.

Klart är emellertid att det outhärligen dyker upp personer som tror sig kunna förutspå den kommande väderleken, vilkas syften borde vara uppenbara för den vakne iakttagaren. Att locka turister alternativt öka tidningens lösnummerupplaga.

En del vetenskapsmän predikar antikoldioxen som den enda rätta läran när det gäller att stoppa klimatförändringarna, men min slutsats nedskriven i tidigare väderprognoser är ändå:

Det finns stora naturliga klimatvariationer, t.ex. på Birka i Mälaren, som var en viktig isfri hamn med ett klimat som är vanligt i Frankrike. (På den tiden hade knappast vare sig bilavgaser eller dito flygavgaser någon inverkan.)

En annan fråga är om vi tycker oss ha upplevt

mycket av klimatuppvärmningen under de senaste vintrarna? Nu har vissa klimatforskare börjat hävda att vi i Norden skall få kallare och bistrare klimat

som en konsekvens av att isen från arktis smälter och skickar kallare vatten mot Norden och trots den senaste vinterns värme. Man lagar efter läglighet och anpassar sig till en upplevd verklighet. Verkligheten torde emellertid vara mer komplicerad än så.

Som väderspåman enbart för sommaren upplever jag mig inte

stå under inflytande från någon påtryckargrupp – utan söker efter bästa förmåga använda havd erfarenhet som min utgångspunkt för de av mig levererade sommarväderprognoserna.

Till ämnet för dagen

F.d. skattmästaren vågar sig – eftersom de föregående prognoserna träffat nästan mitt i prick – även i år på att försöka förutsäga vädret för sommaren.

Men även solen har som bekant sina fläckar och det är tur det eftersom de tycks styra våra somrar här uppe i högan nord. Man kunde ju hoppas, att efter den mörka, snörika och på många ställen långa vintern kommer en varm och solig sommar. Dessvärre finns inte något sådant vetenskapligt samband.

Det synes däremot vara av största vikt att veta var och när i solfläckscykeln man befinner sig.

Prognos för sommaren 2012 (Obs! Gäller endast tiden efter midsommar)

Erfarenhetsmässigt har norra delen av norra halvklotet bra somrar under tiden två år före till två år efter solfläcksmaximum.

Vi får solfläcksmaximum 2012 och inom det här spannet som tidsmässigt kan liknas vid en olympiad (fyraårsperiod) brukar somrarna vara särskilt fina.

Den minnesgoda RV-kamraten kan säkert erinra sig somrarna 1955, 1959, 1988, 1992, 1999 och inte minst förra året för att nämna några. I detta sammanhang kan också året 1933 framhållas, då det var sommaren som gav oss det ännu gällande värmerekordet för Sverige, +38° C. Att det året var en

sommar två år före solfläcksmaximum behöver ingen betvivla. Se ovan med 1955 och 1999 med de 11-åriga intervallen.

Det är 2012 i år och med solfläckarnas vandring bör sommaren 2012 bli en sommar av ganska god kvalitet – med värme och sol.

Blir sommaren så bra – betala gärna en extra årsavgift till Föreningen RV. Blir den mot förmodan inte så bra – gilla läget och skäll inte på den nuvarande skattmästaren!

Alla medlemmar önskas en verkligt trevlig sommar nu och i framtiden. Med denna prognos avslutas nu min serie av väderförutsägelser i Bulletinen, som pågått ett tjugotal år

hälsar

f.d. skattmästaren

Ulf Lönngvist – en välkänd idrottsprofil

Den 23 september 1966 förordnades Ulf att vara en av sekreterarna i den statliga idrottsutredningen "Idrott åt alla", vilken avlämnades 1969 och som kom att bli avgörande för utvecklingen av den svenska idrottsrörelsen under lång tid. Alltsedan dess har Ulf, utöver sina politiska uppdrag, bland annat som bostadsminister, varit aktiv i många skiftande idrottsledarfunktioner.

Varje år sedan 1959 har han deltagit som ledare vid sommarlägren i blekingska Hällevik för ungdomar i åldern 8–13 år, i Blekinges Idrottsförbunds regi.

Under 24 år ledde han som ordförande Svenska Bordtennisförbundet.

Mångårig ledamot av Riksidrottsstyrelsen och nu ordförande i Sveriges Centralförening för Idrottens Främjande (SCIF).

Arbetar i styrelsen för Tyresö FF för att damfotbollslaget ska bli sverigeetta.

Belönades 2004 med RV-stipendiet för ledarinsatser som verksamt bidragit till den svenska idrottsrörelsens utveckling.

Vi har bett Ulf att i en personligt signerad artikel berätta om det svenska pingisundret under ett magiskt årtionde i slutet av 1900-talet.

Pingisundret

Det var 1989. VM i bordtennis skulle spelas i Tyskland, i Dortmund, i den väldiga Westfalenhalle.

Vi hade en stark trupp, som vanligt är jag beredd att säga. Vårt fantastiska landslag kanske stod på topp jämsöver. Men – och det fanns ett stort men – Kina. Landet vi under en följd av år mött i VM-final. Final efter final och ständigt med Kina som segrare. År efter år hade den kinesiske ordföranden rest sig från sin plats och med lätta steg kommit fram till mig och gratulerat till silvret.

Vi bänkade oss i Westfalahalle för att se lagfinalen. Sverige mot Kina i en fullsatt hall. Jag tänkte på "Äpplets" ord till laget: "Nu går jag ut och tar min gubbe och sedan gör ni detsamma. Då vinner vi! Kom igen!"

Äppet inledde. Visst tog han sin "gubbe". 1–0 till Sverige. Och det var inte vilken "gubbe" som helst som "Äppet" slog med siffrorna 21–10, 18–21 och 21–15. Det var världens bäste bordtennisspelare just då, Jiang Jialiang. De andra fyllde på. J-O Waldner och Jörgen Persson tog sina kineser och Sverige stod som segrare med 5–0. Vi var världsmästare. Jublet i svenskläget var enormt. Det ingen trodde var möjligt hade hänt. 5–0 mot Kina! Jag tittade bort mot den kinesiske ordföranden. Han gjorde ingen min av att komma

Dortmund 1989. Sverige tog guld i lag-VM genom att för första gången besegra Kina. Foto: Bildbyrå, Hässleholm.

och gratulera. Så jag gick till honom och gratulerade till silvret. Han stirrade på mig. Han gratulerade inte men utbrast: "Hur många aktiva spelare har ni?" "Vi har ca 15 000 licensierade spelare", svarade jag. "Omöjligt. Det kan inte stämma", sade kinesen. "Hur många har ni?" frågade jag. "15 miljoner", svarade kinesen.

Vårt lilla land hade besegrat jätten Kina. Ja, inte bara besegrat utan utklassat. Svensk bordtennis var i världstoppen. Appelgren, Waldner, Persson, Erik Lindh och Peter Karlsson ingick i laget. Vårt lilla land hade samtidigt 5–6 spelare i världstoppen. Otroligt men sant.

Det som hade börjat med Kjell Johansson, Hasse Alsér och Stellan Bengtsson hade lyft nya generationen till världstoppen. Hur var det möjligt?

Den viktigaste förklaringen är den svenska idrottsmodellen. Detta att det över hela landet finns anläggningar som är tillgängliga för ortens unga. Där var och en har möjlighet att utöva sin idrott. På orten finns också idrottsföreningen som ser till att det blir verksamhet. I föreningen, de ideella ledarna, som oftast helt utan ersättning tränar och leder ungdomarna. Kommunerna skapar anläggningar och de ideella ledarna ser till att det blir verksamhet. Och detta utan att det kostar en massa pengar för den enskilde att vara med. Motsvarigheten finns egentligen inte utanför Norden.

Så växer talangerna fram. De upptäcks. Förbundens ögon når ut. Så utvecklas talanger och tas till vara. Regionala och centrala läger ger ytterligare kunskaper och nya möjligheter.

Så ser det organisatoriskt ut också i bordtennisen. Bakom de stora spelarna ligger år av hård träning som möjliggjorts genom just den svenska modellen. Det är detta som egentligen är svaret till alla som med beundran och undran frågat mig hur det är möjligt att vårt lilla land kunnat ha så många spelare i världstoppen under så många år i en av världens största idrotter, bordtennis.

Dortmund 1989 lagguld, men också helsvensk final i herrsingel mellan J-O Waldner och Jörgen Persson. Tala om svensk dominans.

Nästa VM gick i japanska Chiba. Sverige mötte Jugoslavien i lagfinalen. Spelsystemet hade lagts om. Man spelade till bäst av fem med en dubbel som tredje match. Det blev en rysare innan Jörgen Persson slog in matchbollen och gav oss segern med 3–2. I singelfinalen möttes på nytt J-O Waldner och Jörgen Persson. Denna gång vann Jörgen och i dubbel vann Peter Karlsson och Thomas von Scheele. Tala om svensk dominans!

Så var det VM i Göteborg. För tredje mästerskapet i rad var vi i lagfinal. Återigen Kina på andra sidan bordet. Inför 10 000 jublande åskådare i Scandinavium vann vi finalen mot Kina med 3–1. Laget var detsamma vid alla tre finalerna. Tre världsmästerskap i rad med Sverige överst på prispallen. Otroligt! Visst, men ändå återstår det kanske bästa.

1995 tar Kina tillbaka VM-titeln i lag. Vi förlorar finalen efter en mycket jämn match. 1997 blir vi inte bättre än sju i lagtävlingen men J-O Waldner vinner singel i utklassningsstil. Han förlorar inte ett enda set och får på sina sju matcher otroliga och ouppnåeliga 21–0 i set. Han gjorde Samsonov till statist i finalen.

År 1999 skulle VM gå i Belgrad, men kriget på Balkan gjorde att singeltävlingen gick i Holland och lagtävlingen sköts upp till år 2000 och förlades till Malaysias huvudstad Kuala Lumpur. Kina var naturligtvis

storfavorit. Bland många svenska journalister hade spekulatioerna börjat om att den svenska eran var över. Vi var på väg ut. Våra spelare räckte inte till längre.

Men tji fick de som dödförklarat oss. Efter stort spel nådde vi final. Åter svarade Kina för motståndet. Stämningen i hallen var prokinesisk. Den stora kinesiska publikens trummor och hejaramsor dånade mot oss. J-O spelade första matchen och slog i en jämn tresetare Liu Guoliang. 1–0 till Sverige. När J-O gick ut från hallen stod publiken upp och gav honom ovationer. Det var stort! Sedan vann Jörgen. 2–0. Vad höll på att hända? Peter Karlsson och J-O förlorade så sina matcher och det stod 2–2.

Jörgen Persson skulle spela den femte och avgörande matchen mot Liu Guoliang. Första set vann kinesen med 21–18. Andra vann Jörgen med 21–17. I avgörande set följdes de åt fram till 17–17. Då bankar kinesen in en otagbar forehand. Jörgens backhand ger 18–18. Det står verkligen och väger. Jörgen gör 19–18 och 20–18. Dramatiken är fullständig! Efter en långslagduell drar så Jörgen in en otagbar backhand. Sverige är ånyo världsmästare.

Det är mitt kanske största pingisminne. Den oförglömliga kvällen i Kuala Lumpur. Sverige är åter världsmästare.

Under i stort sett 10 år dominerade Sverige världssporten bordtennis. Sex spelare i absoluta världstoppen samtidigt. Ett svenskt idrottsunder.

Kuala Lumpur 2000. Jörgen Persson säkrar lag-VM-guld i Kuala Lumpur år 2000 genom att besegra Liu Guoliang, Kina. Foto: Bildbyrå, Hässleholm.

RV-profilen – Eva Olofsson

Vem är Eva Olofsson?

– Efter ett antal år som lärare i företagsekonomi i grundskolan och gymnasiet och pedagogikstudier på fritiden ”hamnade” jag 1979 på pedagogiska institutionen vid Umeå universitet. Där behövdes lärare på den nystartade kursen i idrottspedagogik. Jag blev sedan kvar och fick vara med om en spännande och rolig resa. Idag är Umeå universitet ett av landets

ledande lärosäten med en mångfacetterad idrottsvetenskaplig utbildning och forskning för idrottens behov samt rankat som det bästa för elitidrottande studenter.

– Mina ideella engagemang började tidigt. Jag är född i en idrottsfamilj och tillsammans med Karl-Uno och våra två söner bildade jag en egen idrottsfamilj. Jag har haft många olika uppdrag i föreningslivet i Umeå och inom svensk simning på alla nivåer, bland annat i Umeå Simsällskaps och Svenska Simförbundets styrelser. När sönerna spelade fotboll var jag föreningsledare i Sävar IK. Jag har också sedan 1970-talet haft olika RF-uppdrag bland annat inom elitidrotts-, utbildnings- och jämställdhetsområdet. Jag har alltså haft förmånen att ha min hobby som yrke.

Vad gör du nuförtiden?

– Jag har slutat min anställning på universitetet och är pensionär. Än har dock inte de akademiska uppdragen riktigt upphört. Jag har bland annat precis avslutat ett forskningsprojekt rörande Idrottslyftet. På RF:s uppdrag deltar jag i den regelbundna granskningen av riksidrottsgymnasierna genom platsbesök.

– Jag har också återupptagit mitt engagemang i friidrotten i IFK Umeå. Där lägger jag mycket tid på att, tillsammans med ett engagerat gäng andra ledare, hjälpa till att bygga en bra förening med bred verksamhet för barn, unga, elit och motionärer. Därutöver gör jag väl det som många andra pensioner gör – motionerar, pysslar i hus och sommarstuga, reser, läser och försöker lära mig spanska.

Är det något du brinner för och som du ska engagera dig i de närmaste åren?

– Det är väldigt roligt och stimulerande att vara tillbaka i föreningslivet. Jag hoppas kunna få användning av både mina teoretiska och praktiska idrottskunskaper i utvecklandet av friidrotten i vår förening. År 2014 är Umeå Europas kulturhuvudstad. Vi har satt upp ett antal mål som vi hoppas ska vara uppnådda då och att vi får chansen att arrangera utomhus-SM som en kulmen på tre års nysatsning.

Vilka är idrottens främsta utmaningar just nu?

– Det kommer alltid att finnas utmaningar för idrotten. Ibland kan utmaningarna kanske upplevas alltför många och frågorna alltför svåra att hantera, men som idrottsledare får vi aldrig hemfalla åt tanken att vi jobbar ju ideellt och har inte tid med komplicerade frågor som till exempel barnperspektiv, jämställdhet eller jämlikhet.

– Idrotten kan bli mycket bättre på att ta tillvara den kunskap som produceras av idrottsforskningen. Forskarna beskylls ibland för att vara för teoretiska och kritiska till idrott, men deras uppgift är just att kritiskt granska olika företeelser i idrotten och samhället och därmed på sitt sätt bidra till nya infallsvinklar och perspektiv för att finna svar på alla de många frågor som idrottsrörelsen brottas med. Om jag fortfarande vore aktiv idrottsforskare skulle jag själv gärna ge mig i kast med frågan om hur det lokala föreningslivet påverkas av ”centralisering och regionalisering” av ungdomsidrotten till landets 50-tal riksidsidrottsgymnasier och cirka 400 nationella idrottsutbildningar.

Du är känd för ditt stora engagemang för en mer jämställd idrott och du har arbetat i mer än 40 år med att påverka utvecklingen. Är du nöjd eller besviken över resultatet?

– Både och. Jag är nöjd därför att frågan finns på agendan, att retoriken oftast kan karaktäriseras av jämställdhetstänkande, att de faktiska villkoren för kvinnor i alla åldrar inom idrotten har förbättrats avsevärt och att det finns många fler kvinnliga idrottsledare idag. Vi har till och med kvinnor som ordförande i Riksidrottsförbundet och i RV.

– Jag är besviken därför att det ändå går så långsamt. Idrottsrörelsen är fortfarande i stora stycken en mans- och manlighetsrörelse. Titta på ledarsammansättningarna i maktpositioner i landslag, förbundsstyrelser och bland SOK:s sportchefer men också i klubbtag och i föreningsstyrelser. Titta på skillnader i

ekonomiska ersättningar, utrymme i media och publikintresse. Titta – eller snarare lyssna – på det manliga språkbruket och machoattityder som produceras inom och runt idrott.

Hur mycket TV-sport följer du? Läser du tidningarnas sportsidor regelbundet?

– Jag följer med både i radio, TV och på sportsidorna och ser fram emot sommarens OS-sändningar även om jag ofta kan bli trött på mansdominansen och all fotboll och ishockey.

Vilken idrottsskvinna/idrottsman skulle du helst vilja träffa nästa vecka om du fick?

– Två kvinnliga pionjärer: Inga Löwdin och Nora-Anna. Jag borde ha tagit chansen att intervjua dem medan de levde.

RV ska vara en länk mellan dagens och gårdagens idrottsledare. Behövs en sådan förening?

– En förening blir vad medlemmarna gör den till. I takt med att vi svenskar blir allt äldre och samtidigt får vara friska tror jag att ”gårdagens” idrottsledare kan förbli ”dagens” idrottsledare under allt längre tid, men kanske i nya roller, och då tror jag att RV kan vara en bra länk.

Sveriges nationalidrott

av Jan Lindroth

Först ett stort grattis till Föreningen RV för nya initiativ beträffande Bulletinen. Man ser här rentav embryot till den idrottsdebatt på lite högre nivå som tyvärr numera saknas i RF-tidningen Svensk Idrott. Bra också att medlemmarna inbjuds att medverka. Det är den inbjudan jag nu hoppas få utnyttja. Det sker genom några synpunkter i det sylvénsk-lundinska meningsutbytet om förekomsten av en ”svensk nationalidrott”.

Frågan om en sådan finns och vilken den i så fall skulle vara, kan synas meningslös. Man kan ju inte nå ett slutgiltigt och övertygande svar. Dels kan det ju ändra sig med tiden. Men framför allt är godtycklighet i bedömningsgrunderna omöjlig att undvika. Sune Sylvén går fram på den mera intuitiva vägen, vilket givetvis inte utesluter handfasta argument. Anders Lundin systematiserar frågan genom att ange flera principiella kriterier. Men tyvärr ligger det ju godtycklighet även i en uppställning av sådana kriterier. (Inom parentes skulle det vara intressant med en folkomröstning inom RV.)

Varför är det då intressant att fundera på denna fråga? Mitt svar är att det tvingar fram nyttiga tankar kring den svenska idrottens historia, tyngdpunkter och fäste i folkdjupet. Närmare bestämt förutsätter det att man tar ställning till de olika idrotternas uppkomst, utveckling över tid (topp och bredd), omfattning inom idrottsrörelsen, popularitet därutöver, graden av utövande och den mera passiva konsumtionen inklusive mediebevakningen.

På definitionssidan får Lundin (som, ursäktat pekpinnen, nog blir en effektivare krigare genom att ”fälla” än ”dra” sin lans) fram så viktiga kriterier som: kulturell betydelse, lång tradition, nationell identitet, karaktär av folksport, nationell spridning, popularitetsnivå och medaljskörd (tävlingsframgång i internationella sammanhang). Ett problem är att de olika punkterna går in i varandra, alltså blir svåra att renodla. Exempelvis står det inte omedelbart klart hur kulturell betydelse och nationell identitet skiljer sig åt. Vidare uttrycker väl ”folksport” till stor del detsamma som ”nationalidrott”.

Kvar står att det mesta är inringat enligt ovan. Vad kan tänkas återstå? En aspekt jag personligen är svag för gäller nationellt ursprung. En idrott som uppstått och vidareutvecklats i ett visst land borde ligga bra till. Utgår man från det kriteriet hamnar man för Sveriges del särskilt i två kanske oväntade idrotter: linggymnastik och innebandy. Vad den specifikt svenska (lingska) gymnastiken står för är säkerligen allmänt bekant i RV-kretsar; det aktualiseras förresten då

GCI/GIH fyller 200 år 2013. Den ”uppfanns” i Sverige i början av 1800-talet, spreds successivt över den civiliserade världen och hade särskilt stark ställning i skolorna. Hur många har inte gymnastiserat efter detta rörelsesystem – med- eller motvilligt? Men även Svenska Gymnastikförbundet höll länge den nationella fanan högt och värnade om sin särart i förhållande till tävlingsidrotten. Här är problemet att linggymnastiken får betraktas som död sedan flera decennier. Annars hade min röst gått till den.

För innebandyns del är problemet det motsatta. Man är för ung, fyller inte önskemålet om lång tradition. Beträffande nationellt ursprung är denna idrott, med sitt ursprung i svenska fritidsgårdar, annars klockrent kvalificerad. Även omfattningen exempelvis enligt RF:s medlemsstatistik imponerar liksom tävlingsresultaten. Hur ser det ut om femtio år?

Så till slut något om de två grenar Sylvén låter gå till sin final: fotboll och skidor. Här ligger nog trots allt avgörandet. Det är lätt att förstå en sådan prioritering. Fotboll är ju överlägset störst inom RF-idrotten. Det passiva intresset är överväldigande. Traditionen duger utan att vara storslagen. Kanske kan man tala om folksport. Men de internationella framgångarna är mindre övertygande, så också karaktären av nationell kultur. I själva verket är ju fotbollen en engelsk uppfinning. Den skulle numera kunna ses som ”nationalidrott” i massor av länder. Det känns inte bra.

Sylvéns satsning på skidor som numro ett kan jag i långa stycken sympatisera med. Här finns en längre tradition, för övrigt med samer som föregångsmän. Att Norge är solklar etta och med rätta ser skidåkningen som landets gåva till världen kan inte hjälpas. Sverige kommer rimligen som nr två. Man kan se längdskidåkningen (det är ju främst den det gäller) som ett fast inslag i skandinavisk kultur. Sveriges delaktighet går djupare än inom fotbollen. Vasaloppet blir den främsta symbolen. Därtill kommer massor av segrar i internationella stortävlingar. Men svagheter finns: dels att stora delar av befolkningen av klimatskäl

tyvärr har svårt att över huvud taget syssla med skidåkning, dels att (enligt mitt intryck) utövandet inte heller i övriga landsdelar är så allmänt utbrett och den alpina delen (en separat storhet) har bitvis tagit över.

Slutsats: Sverige har ingen utpräglad nationalidrott (men om vi haft en skulle det vara längdskidåkning).

Foto: Bildbyrå i Hässleholm.

Motionspokalen

Ett för Sverige unikt arrangemang har genomförts för 47:e gången

av Lars-Eric Dahlstedt, ordförande Motionspokalen

Sven Gärderud är inte bara pappa till Anders Gärderud, olympiasegraren i hinderlöpning 1976, utan även den som kom på idén att starta Lidingöloppet 1965.

Endast tre månader efter att det första Lidingöloppet genomförts i början av oktober gjorde Sven ett upprop i Lidingö Tidning efter jul, där han presenterade ett förslag på en motionstävling med elva idrottsgrenar för gubbar över 40 år. Upplägget skulle vara likt Ungdomspokalen, som Sven tillsammans med några andra idrottsledare startat 1957. Ungdomspokalen var ett arrangemang som vände sig till ungdomar upp till 15 år med tiotalet idrottsgrenar under ett år.

Uppropet mottogs med glädje bland gubbarna på Lidingö och redan den 30 januari 1966 genomfördes det första momentet, skidåkning i Gubbpokalen med start och mål på Grönsta gärde.

Till start kom 81 deltagare, vilka delades upp i en yngre grupp 40–49 år och en äldre över 50 år. Någon gubbe från den äldre gruppen är inte kvar i livet men bland de yngre är det en handfull kvar, bland dem de gamla poliserna Henning Hellström och Helmer Falk och initiativtagaren Sven Gärderud, som nästa år fyller 90 år, still going strong. Sven deltar fortfarande i orienteringstävlingar när tillfälle ges.

Två år efter starten kom även damerna med i arrangemanget. Damernas tävling kom att kallas Ladies Cup. Det var Vera Danielsson som introducerade namnet och ingick i tävlingsledningen under en följd av år. Vera är nu 93 år gammal.

Gubbpokalen och Ladies Cup blir Motionspokalen

1991 enades föreningen Gubbpokalen och Ladies Cup att kalla sig Motionspokalen. Motionsarrangemanget är nu inne på sitt 47:e år. Under dessa år har 1 075 personer, alla med Lidingöanknytning, deltagit i arrangemanget. Av de 121 som deltagit under 2011 fullföljde 68 medlemmar det stipulerade antalet grenar. 773 starter gjordes under året. Grenarna under året är skidor, skridsko, simning, bowling, terränglöpning, skytte, varpa, kulstötning (ej för de två äldsta ladiesklasserna), orientering, bordtennis och badminton. Året avslutas med middag med prisutdelning och dans. Tolv grenar har genomförts under ett år.

Ladies veteraner över 70 år. Hjördis Nilsson kastar. Foto: Lars-Eric Dahlstedt.

Det finns inte något annat liknande arrangemang som Motionspokalen för vuxna i hela Sverige, men under 2011 har en dotter till ett par aktiva i Motionpokalen på 1970-talet introducerat en minivariant på Ekerö. Vad gäller ungdom tog Ingvar Bengtsson med sig idén Ungdomspokalen från Lidingö till Upplands Väsby när han började där som brandchef. Deras tävling kallas Tiokampen och arrangeras varje år.

Många profiler

Vad sägs om Nen Eklund, 88 år, som har fullföljt de 44 år som Ladies Cup arrangerats i minst sju av de tio grenarna under alla år. Maj-Britt Brockman har fullföljt under alla de 43 år som hon varit med.

Anna-Stina Lindbo, som fullföljt 41 år, har vunnit sin klass 30 gånger . Av de ladies som nu deltar har sju passerat de 80, alla är goda föredömen här på Hälsans ö. Bland ladies i den yngsta gruppen återfinns Annica Sandström, tidigare längdhoppare i IFK Lidingö med landslagsdeltagande, inte bara i

längdhopp utan även som styrman i bob tillsammans med Ludmila Engqvist. Annica har vunnit sin klass sex av de sju gånger som hon deltagit.

Bland gubbarna fullföljde i år Lennart Loveman gubbarnas tävling för 41:a gången, en gång mer än Ola Lundberg uppnådde fram till sin 90-årsdag. Bland gubbarna finns det, liksom bland ladies, sju som deltar efter att ha fyllt 80 år.

I den yngsta gubbklassen finns det även där några som varit landslagsmän i sina sporter.

Den verkliga anledningen att vara med i Motionspokalen är att under hela året få utöva den sport som just då är lämplig, komma tillsammans under trivsamma former, där själva tävlingsmomentet för de flesta är att jämföra sig med tidigare års resultat.

En förening med stort engagemang

För att genomföra ett arrangemang som Motionspokalen behövs det ett stort engagemang bland medlemmarna. Fyrtioalet medlemmar har var och en sin ideella uppgift i organisationen, vilket innebär att för en medlemsavgift på endast 250 kronor får man delta i alla de 11 grenarna under året. På Motionspokalens hemsida www.motionspokalen.se finns det mesta som rör verksamheten.

Motionspokalen har numera tre + tre åldersklasser för ladies och gubbar.

För mer upplysningar kontakta Lars-Eric Dahlstedt, tel 765 80 53, mobil 0708-37 07 31.

Obs! Obs! Obs!

Vill du ha RV:s nyhetsbrev?

På RV:s hemsida presenterar vi kontinuerligt ny information. Vi lyfter fram någon medlem som RV-profil varje månad, vi tipsar om intressanta böcker och händelser och vi tar upp frågor till diskussion.

Här finns också information om aktiviteter som RV:s medlemmar inbjuds till.

Vi har ambitionen att också skicka nyhetsbrev till RV:s medlemmar. Där kan vi berätta om aktuella aktiviteter och påminna om nyheter på hemsidan.

För att kunna skicka nyhetsbrev behöver vi din e-postadress. Redan nu har många skickat sin e-postadress till vår matrikelansvarige Lennart Jonsson.

Har du ännu inte lämnat din adress ber vi att du skickar ett e-postmeddelande till **lennart33@tele2.se**.

Efter sommaren räknar vi med att kunna skicka ut det första nyhetsbrevet. Missa inte det!

Medlemsavgiften

Kom ihåg att betala din medlemsavgift på 100 kronor. Inbetalningskort finns i denna bulletin.

PlusGiro

Meddelande till betalningsmottagaren

Medlemsavgift verksamhetsåret 2012-2013

INBETALNING/GIRERING B

Kod 1

Till PlusGirokonto

15 44 80 - 8

Betalningsmottagare

Riksidrottens Vänner (RV)

Avsändare (namn och postadress)

Svenska kronor

öre

100.00

1544808#06#

Dags att tänka på RV:s stipendier

Föreningen RV delar ut en rad stipendier ur flera olika fonder. På vår hemsida www.riksidrottensvanner.se finns utförlig information om samtliga stipendier.

Sök stipendier – föreslå stipendiater

RV-stipendiet är föreningen RV:s främsta belöning och avser att ”hedra man eller kvinna, vars ledarinsatser verksamt bidragit till den svenska idrottsrörelsens utveckling”.

Ett stipendium på 25 000 kronor utdelas varje år. Mottagaren ska skänka stipendiesumman vidare till ett ändamål som ligger vederbörande varmt om hjärtat.

Vi uppmanar nu RV:s medlemmar att lämna förslag till RV-stipendiat 2012. Med undantag för RV-stipendiet kan övriga stipendier sökas direkt av den som vill ha stipendium.

För samtliga ledarstipendier kan förslag på lämpliga stipendiater framföras per brev eller digitalt.

Inga särskilda ansökningsformulär finns. Ansökningar och förslag ska vara stipendiekommitténs sekreterare tillhanda **senast den 31 augusti:**

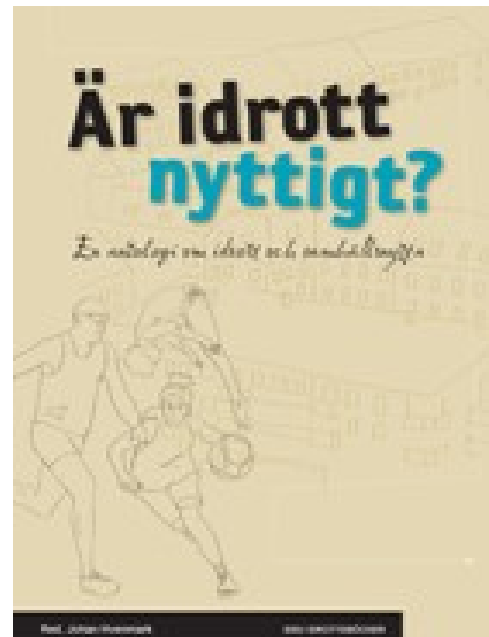
Stig Hedlund, Stummelbo 1, 742 94 Östhammar, Tel: 0173-511 44 eller 0703-445 014. E-post: stigge.uckero@gmail.com

Stipendiater utses av RV-styrelsen i september–oktober, ofta efter rådslag med berörda specialidrottsförbund. Endast utsedda stipendiater underrättas, och det senast den 1 november. Stipendiat ska lämna en kort, skriftlig rapport om hur stipendiet använts.

Boktips: Är idrott nyttigt?

Riksidrottsförbundet har låtit ett tiotal forskare titta på idrottens samhällsnytta ur olika perspektiv. Resultatet visar att frågan är komplex. Boken redovisar tydliga positiva effekter som att ungdomar som idrottar i en förening har bättre självkänsla, får färre depressiva symptom, klarar sig bättre i skolan och begår färre brott. Men idrottsrörelsen får också kritik för brist på jämställdhet. Och några ställer frågan om idrotten överhuvudtaget behöver vara samhällsnyttig.

Pris: 179 kr. Genom SISU Idrottsböcker får RV:s medlemmar **20 procent rabatt** på priset. Ange "RV-beställning" i e-postmeddelandet till info@sisuidrottsbocker.se.

Födelsedagar 1 juli - 31 december 2012

50 år

Bergvall	Agne	VÄXJÖ	1962 10 13
Bergh	Stefan	STOCKHOLM	1962 12 13

60 år

Rodhe	Fredrik	SKARPNÄCK	1952 08 11
-------	---------	-----------	------------

70 år

Hedman Linder	Inger	ENHORNA	1942 07 16
Regardt	Bertil	BROMMA	1942 07 22
Johansson	Lennart	UPPSALA	1942 08 06
Ringholm	Bo	ENSKEDE	1942 08 18
Göthberg	Agneta	FALUN	1942 09 14
Nilsson Green	Carin	HELSINGBORG	1942 12 11

75 år

Edwinson	Lars	VÄSE	1937 12 23
Larsson-Lussi	Ernst	ÅKERSBERGA	1937 12 26

80 år

Swartz	Per-Olof	STOCKHOLM	1932 08 09
Ohlsson	Tore	ENKÖPING	1932 08 27
Lyttbacka	Bertil	ESKILSTUNA	1932 10 02
Sevelius	Bengt	VÄLLINGBY	1932 10 02
Carlsson	Lennart	STOCKHOLM	1932 12 19

85 år

Lorichs	Bengt	FLEN	1927 07 02
Thörnelöf	Barbro	HANDEN	1927 08 11
Hagström	Carl Erik	NORSBORG	1927 12 01
Palm	Nils-Eric	STORVRETA	1927 12 15

90år

Arvidson	Olle	RYDEBÄCK	1922 07 02
Forsberg	Stig	STOCKHOLM	1922 07 27
Åstrand	Per-Olof	TÄBY	1922 10 21
Andersson	Sven	FINSPÅNG	1922 11 15

95 år

Lyberg	Wolf	STOCKHOLM	1917 07 24
--------	------	-----------	------------

Föreningen RV
Riksidrottens Vänner